

- 1430 / 5 - 93 / 94

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1994-1995 (*)

15 DECEMBER 1994

WETSVOORSTEL

**betreffende de gezamenlijke
uitoefening van het ouderlijk gezag**

TEKST AANGENOMEN DOOR DE
COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

Artikel 1 (vroeger art. 15)

Artikel 108 van het Burgerlijk Wetboek wordt
vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 108. — De niet-ontvoogde minderjarige
heeft zijn woonplaats in de gezamenlijke verblijf-
plaats van zijn ouders of, indien die niet samenleven,
in de verblijfplaats van een van beiden.

Degene die onder voogdij is geplaatst, heeft zijn
woonplaats bij zijn voogd. »

Art. 2 (nieuw)

In artikel 203, § 1, van hetzelfde Wetboek, wordt
het eerste lid vervangen door wat volgt :

« De ouders dienen naar evenredigheid van hun
middelen te zorgen voor de huisvesting, het levens-
onderhoud, het toezicht, de opvoeding en de oplei-
ding van hun kinderen. »

Zie :

- 1430 - 93 / 94 :

- N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Beaufays c.s.
- N° 2 en 3 : Amendementen.
- N° 4 : Verslag.

(*) Vierde zitting van de 48e zittingsperiode.

- 1430 / 5 - 93 / 94

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1994-1995 (*)

15 DÉCEMBRE 1994

PROPOSITION DE LOI

**relative à l'exercice conjoint
de l'autorité parentale**

TEXTE ADOPTÉ PAR LA
COMMISSION DE LA JUSTICE

Article 1er (ancien art. 15)

L'article 108 du Code civil est remplacé par la
disposition suivante :

« Art. 108. — Le mineur non-émancipé a son do-
micile à la résidence commune de ses père et mère ou,
si ceux-ci ne vivent pas ensemble, à la résidence de
l'un d'eux.

La personne sous tutelle a son domicile chez son
tuteur. »

Art. 2 (nouveau)

A l'article 203, § 1er, du même Code, l'alinéa 1er est
remplacé par ce qui suit :

« Les père et mère sont tenus d'assumer, à propor-
tion de leurs facultés, l'hébergement, l'entretien, la
surveillance, l'éducation et la formation de leurs en-
fants. »

Voir :

- 1430 - 93 / 94 :

- N° 1 : Proposition de loi de M. Beaufays et consorts.
- N° 2 et 3 : Amendements.
- N° 4 : Rapport.

(*) Quatrième session de la 48e législature.

Art. 3 (vroeger art. 13)

Artikel 302 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 302. — Na de ontbinding van het huwelijk door echtscheiding worden het gezag over de persoon van het kind en het beheer van zijn goederen ofwel door beide ouders gezamenlijk uitgeoefend ofwel door degene aan wie ze werden toevertrouwd, hetzij bij een overeenkomst tussen partijen die behoorlijk werd bekrachtigd zoals bepaald is in artikel 1258 van het Gerechtelijk Wetboek, hetzij bij een beschikking van de voorzitter rechtsprekend in kort geding overeenkomstig artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek, onverminderd het bepaalde in artikel 387bis van dit Wetboek. »

Art. 4 (vroeger art. 14)

Artikel 303 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Art. 5 (vroeger art. 2)

Artikel 371 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 371. — Een kind en zijn ouders zijn op elke leeftijd aan elkaar respect verschuldigd. »

Art. 6 (vroeger art. 3)

Artikel 372 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 372. — Een kind blijft onder het gezag van zijn ouders tot aan zijn meerderjarigheid of zijn ontvoegding. »

Art. 7 (vroeger art. 4)

Artikel 373 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 373. — Wanneer de ouders samenleven, oefenen zij het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uit.

Ten opzichte van derden die te goeder trouw zijn, wordt elke ouder geacht te handelen met instemming van de andere ouder wanneer hij, alleen, een handeling stelt die met dat gezag verband houdt behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen.

Bij gebreke van instemming kan een van beide ouders de zaak bij de jeugdrechtbank aanhangig maken.

De rechtbank kan een van de ouders toestemming verlenen alleen op te treden voor een of meer bepaalde handelingen. »

Art. 3 (ancien art. 13)

L'article 302 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 302. — Après la dissolution du mariage par le divorce, l'autorité sur la personne de l'enfant et l'administration de ses biens sont exercées conjointement par les père et mère ou par celui à qui elles ont été confiées, soit par l'accord des parties dûment entériné conformément à l'article 1258 du Code judiciaire, soit par la décision ordonnée par le président statuant en référé conformément à l'article 1280 du Code judiciaire, sans préjudice de l'article 387bis du présent Code. »

Art. 4 (ancien art. 14)

L'article 303 du même Code est abrogé.

Art. 5 (ancien art. 2)

L'article 371 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 371. — L'enfant et ses père et mère se doivent, à tout âge, mutuellement le respect. »

Art. 6 (ancien art. 3)

L'article 372 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 372. — L'enfant reste sous l'autorité de ses père et mère jusqu'à sa majorité ou son émancipation. »

Art. 7 (ancien art. 4)

L'article 373 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 373. — Lorsqu'ils vivent ensemble, les père et mère exercent conjointement leur autorité sur la personne de l'enfant.

A l'égard des tiers de bonne foi, chacun des père et mère est réputé agir avec l'accord de l'autre quand il accomplit seul un acte de cette autorité sous réserve des exceptions prévues par la loi.

A défaut d'accord, le père ou la mère peut saisir le tribunal de la jeunesse.

Le tribunal peut autoriser le père ou la mère à agir seul pour un ou plusieurs actes déterminés. »

Art. 8 (vroeger art. 5)

Artikel 374 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 374. — Wanneer de ouders niet samenleven, blijven zij het ouderlijk gezag gezamenlijk uitoefenen en geldt het in artikel 373, tweede lid, bepaalde vermoeden.

Bij gebreke van overeenstemming over de organisatie van de huisvesting van het kind, over de belangrijke beslissingen betreffende zijn gezondheid, zijn opvoeding, zijn opleiding en zijn ontspanning en over de godsdienstige of levensbeschouwelijke keuzes of wanneer deze overeenstemming strijdig lijkt met het belang van het kind, kan de bevoegde rechter de uitoefening van het ouderlijk gezag uitsluitend opdragen aan één van beide ouders.

Hij kan eveneens bepalen welke beslissingen met betrekking tot de opvoeding alleen met instemming van beide ouders kunnen worden genomen.

Hij bepaalt de wijze waarop de ouder die niet het ouderlijk gezag uitoefent, persoonlijk contact met het kind onderhoudt. Dat persoonlijk contact kan enkel om bijzonder ernstige redenen worden geweigerd. De ouder die niet het ouderlijk gezag uitoefent, behoudt het recht om toezicht te houden op de opvoeding van het kind. Hij kan bij de andere ouder of bij derden alle nuttige informatie hieromtrent inwinnen en zich in het belang van het kind tot de jeugdrechtbank wenden.

In elk geval bepaalt de rechter de wijze waarop het kind wordt gehuisvest en de plaats waar het in het bevolkingsregister wordt ingeschreven als hebbende aldaar zijn hoofdverblijf. »

Art. 9 (vroeger art. 7)

Artikel 375 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een tweede lid, luidend als volgt :

« Als van beide ouders er geen overblijft die in staat is het ouderlijk gezag uit te oefenen, moet een voogdijregeling worden uitgewerkt ».

Art. 10 (vroeger art. 6)

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 375bis ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 375bis. — De grootouders hebben het recht persoonlijk contact met het kind te onderhouden. Datzelfde recht kan aan ieder ander persoon worden toegekend, indien hij aantoonst dat hij met het kind een bijzondere affectieve band heeft.

Bij gebreke van een overeenkomst tussen de partijen, wordt over de uitoefening van dat recht in het belang van het kind op verzoek van de partijen of van de procureur des Koning beslist door de jeugdrechtbank. »

Art. 8 (ancien art. 5)

L'article 374 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 374. — Lorsque les père et mère ne vivent pas ensemble, l'exercice de l'autorité parentale reste conjoint et la présomption prévue à l'article 373, alinéa 2, s'applique.

A défaut d'accord sur l'organisation de l'hébergement de l'enfant sur les décisions importantes concernant sa santé, son éducation, sa formation, ses loisirs et sur l'orientation religieuse ou philosophique ou si cet accord lui paraît contraire à l'intérêt de l'enfant, le juge compétent peut confier l'exercice exclusif de l'autorité parentale à l'un des père et mère.

Il peut aussi fixer les décisions d'éducation qui ne pourront être prises que moyennant le consentement des père et mère.

Il fixe les modalités selon lesquelles celui qui n'exerce pas l'autorité parentale maintient des relations personnelles avec l'enfant. Ces relations ne peuvent être refusées que pour des motifs très graves. Celui qui n'exerce pas l'autorité conserve le droit de surveiller l'éducation de l'enfant. Il pourra obtenir, de l'autre parent ou tiers, toutes informations utiles à cet égard et s'adresser au tribunal de la jeunesse dans l'intérêt de l'enfant.

Dans tous les cas, le juge détermine les modalités d'hébergement de l'enfant et le lieu où il est inscrit à titre principal dans les registres de la population. »

Art. 9 (ancien art. 7)

L'article 375 du même code est complété par un deuxième alinéa, rédigé comme suit :

« S'il ne reste ni père ni mère en état d'exercer l'autorité parentale, il y aura lieu à ouverture d'une tutelle ».

Art. 10 (ancien art. 6)

Un article 375bis, rédigé comme suit, est inséré dans le même Code :

« Art. 375bis. — Les grands-parents ont le droit d'entretenir des relations personnelles avec l'enfant. Ce même droit peut être octroyé à toute autre personne, si celle-ci justifie d'un lien d'affection particulier avec lui.

A défaut d'accord entre les parties, l'exercice de ce droit est réglé dans l'intérêt de l'enfant par le tribunal de la jeunesse à la demande des parties ou du procureur du Roi. »

Art. 11 (vroeger art. 8)

Artikel 376 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Wanneer de ouders het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uitoefenen, beheren zij ook gezamenlijk zijn goederen en treden zij gezamenlijk als zijn vertegenwoordiger op.

Ten opzichte van derden die te goeder trouw zijn, wordt elke ouder geacht te handelen met instemming van de andere ouder wanneer hij, alleen, een daad van beheer van de goederen van het kind stelt, behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen.

Oefenen de ouders het gezag over de persoon van het kind niet gezamenlijk uit, dan heeft alleen de ouder die dat gezag uitoefent, het recht om de goederen van het kind te beheren en het kind te vertegenwoordigen, behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen.

De andere ouder behoudt het recht om toezicht te houden op het beheer. Met dat doel kan hij bij degene die het gezag uitoefent of bij derden alle nuttige informatie inwinnen en zich in het belang van het kind tot de jeugdrechtbank wenden. »

Art. 12 (vroeger art. 9)

Artikel 377 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Art. 13 (vroeger art. 10)

Artikel 384 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 384. — De ouders hebben het genot van de goederen van hun kinderen tot aan hun meerderjarigheid of hun ontvoogding. Het genot wordt gekoppeld aan het beheer : het behoort toe, hetzij aan de beide ouders samen, hetzij aan de ouder die belast is met het beheer van de goederen van het kind. »

Art. 14 (vroeger art. 11)

Artikel 385 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Art. 15 (vroeger art. 12)

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 387bis ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 387bis. — In alle gevallen, en onverminderd de bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, rechtsprekend in kort geding overeenkomstig artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek, kan de jeugdrechtbank in het belang van het kind, op verzoek van beide ouders of

Art. 11 (ancien art. 8)

L'article 376 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Lorsque les père et mère exercent conjointement l'autorité sur la personne de l'enfant, ils administrent ensemble ses biens et le représentent ensemble.

A l'égard des tiers de bonne foi, chacun des père et mère est réputé agir avec l'accord de l'autre quand il accomplit seul un acte de l'administration des biens de l'enfant, sous réserve des exceptions prévues par la loi.

Lorsque les père et mère n'exercent pas conjointement l'autorité sur la personne de l'enfant, celui d'entre eux qui exerce cette autorité a seul le droit d'administrer les biens de l'enfant et de le représenter, sous réserve des exceptions prévues par la loi.

L'autre parent conserve le droit de surveiller l'administration. Il pourra, à ce titre, obtenir de celui qui exerce l'autorité ou de tiers toutes informations utiles et s'adresser au tribunal de la jeunesse dans l'intérêt de l'enfant. »

Art. 12 (ancien art. 9)

L'article 377 du même Code est abrogé.

Art. 13 (ancien art. 10)

L'article 384 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 384. — Les père et mère ont la jouissance des biens de leurs enfants jusqu'à leur majorité ou leur émancipation. La jouissance est attachée à l'administration : elle appartient, soit aux père et mère conjointement, soit à celui des père et mère qui a la charge de l'administration des biens de l'enfant. »

Art. 14 (ancien art. 11)

L'article 385 du même Code est abrogé.

Art. 15 (ancien art. 12)

Un article 387bis, rédigé comme suit, est inséré dans le même Code :

« Art. 387bis. — Dans tous les cas et, sans préjudice de la compétence du président du tribunal de première instance statuant en référé conformément à l'article 1280 du Code judiciaire, le tribunal de la jeunesse peut, à la demande des père et mère, de l'un d'eux ou du procureur du Roi, ordonner ou modifier,

van een van hen, dan wel van de procureur des Konings alle beschikkingen met betrekking tot het ouderlijk gezag opleggen of wijzigen. »

Art. 16

Artikel 1279 van het Gerechtelijk Wetboek wordt opgeheven.

Art. 17

In artikel 1288, 2°, van hetzelfde Wetboek worden de woorden « het bestuur over de persoon en over de goederen van de kinderen » vervangen door de woorden « het gezag over de persoon en het beheer van de goederen van de kinderen », en de woorden « en het recht van bezoek » door de woorden « en het recht op persoonlijk contact zoals bedoeld in artikel 374, vierde lid van het Burgerlijk Wetboek ».

dans l'intérêt de l'enfant, toute disposition relative à l'autorité parentale. »

Art. 16

L'article 1279 du Code judiciaire est abrogé.

Art. 17

A l'article 1288, 2°, du même Code, les mots « l'administration de la personne et des biens des enfants » sont remplacés par les mots « l'autorité sur la personne et l'administration des biens des enfants » et les mots « et le droit de visite » sont remplacés par les mots « et le droit aux relations personnelles visé à l'article 374, alinéa 4 du Code civil ».